

Dr. Magay Tamás

Hölgyeim és Uraim, kedves Kollégák!

Olyan embert ünneplünk ma itt, akinek neve és munkássága az idők végezetéig összeforrt immár egyetemünk nevével, s különösen is angol tanszékünk történetével. Olyan embert, aki az Ország–Magay Angol–magyar nagyszótár 2004-es kiadásának előszavában a „főszerkesztő” meghatározás mellé ezt a számunkra meghatározó és megtisztelő pontosítást írta önmagáról: „A Károli Gáspár Református Egyetem Angol Tanszékének Alapító tanára.”. Magay tanár úr csendes és szerény büszkeséggel viseli-viselheti ezt a nyilatkozataiban is gyakran említett epithon ornans-t, hiszen ő volt az, aki 1993 őszén, bölcsészettudományi karunk alapításának idején vállalkozott a puritán „Zarándok Atyák” tizenhetedik századi, kockázatokkal teli életútjához hasonlítható, egyáltalán nem könnyű szerepre, arra, hogy sanyarú körülmények között, két apró szobában, néhány oktatóval a semmiből egy új világot teremtsen. Mégpedig a hazai angolos stúdiumok keresztyéni vonásokkal gazdagított kisvilágát, ahol már a kezdetekkor volt angol nyelvű bibliaóra, s olyan szelíd és szeretettel tanszéki légkör, amely példát adhat minden idők bármely szakos oktatói-tanulói közösségeinek. Tette ezt annak ellenére, hogy minden oka megvolt arra, hogy szelídség helyett keserűség és bosszúvágy áradjon belőle. 1928-as születésű, régi kálvinista családból származó ifjúként 1946-tól 1947-ig az Eötvös József Kollégium ígéretes bölcsészhallgatója volt, ahonnan már az első „tisztogatási hullám” elsöpörte. Ezt követően három évet töltött Skóciában – a KRE angol tanszéki könyvtárának adományozott, lendületes aláírásával ékes, értékes köteteket erről a peregrinációjáról hozta magával – majd teológiát tanult mai Hittudományi Karunk jogelődjén. Itt 1955-ben szerzett református lelkészi oklevelet. Aki közülünk otthonosan jár-kél a Ráday u. 28. folyosóin, megszemlélheti Magay Tamás évfolyamtablóját, s örömmel észlelheti, hogy a megpróbáltatások nem hagytak nyomot a vékony, fekete fiú és a rá mindmáig nagyon hasonlító, vékony, ezüsthajú férfi arcán. A teológiai képesítés megszerzése után Magay Tamás már 1957-től bekapcsolódott az Akadémiai Kiadó szótárszerkesztési munkáiba, eleinte Ország László asszisztense, majd jobbkeze és egyenrangú alkotótársa lett, itt 42 szótárt szerkesztett, ezek együttes oldalszáma a kiadói felmérések szerint 30.000 oldal, azaz valóságos szó-óceán, amelyen áthajózni – hogy eredeti metaforánknál maradjunk – bizony igazi szellemi, lexikográfusi Mayflower-utazás volt. Magay tanár úr a kandidátusi és a dr. habil címen felül számos országos és nemzetközi díj kitüntette. 1997-ben elnyerte a rangos angliai Verbatim Award-ot, még ugyanebben az évben az Ország László-díjat, majd 2001-ben az iskolateremtő tudós pedagógusoknak kijáró Apáczai Csere János díjat, s különleges elismerésként az Oxford English Dictionary külső konzulensének tekintélyes pozícióját, azonban hisszük és reméljük, hogy a most átnyújtásra kerülő Pro Universitate díjat tartja majd munkás élete legszívemengetőbb elismerésének, mert ezt nyújtjuk át a legmelegebb szívvel és legteljesebb elismeréssel. Kedves Magay Tanár Úr, talán nem haragszik, talán nem haragszol meg, ha végezetül azt mondjuk: – úgy is, mint a sok kiadást megért „Anglicizmusok és amerikanizmusok” kiváló szerkesztőjének – a mi Noah Websterünk, azaz a hazai szótárírás mestere Te vagy, méghozzá olyan mester, aki ezt a tudást igazi pásztori értékekkel, emberszeretettel, szerénységgel és Istennek tetsző, szolgáló étellel (többek között presbiterként is szolgáló étellel) tudta és tudja ötvözni. Más szóval: ha nem is lelkipásztorként munkálkods, hanem tudósként és tanárként, a lelken – Isten kegyelméből – palástot viselsz.

Petrőczy Éva